Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН
№ 211 (14.073).

1968 СЕНТЯБРЬ 8 ЯКШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ

МАМАТ ТОЖИЕВ БОШЛИҚ ЗВЕНО ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ БАЖАРДИ.

ҚАРШИ. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Қашқадарё область Чироқчи районидаги Файзулла Хўжаев номли колхозда пахта йиғим-терими қизғин паллага кирди. Кўпгина звенолар маррага етиб қолдилар. Ўртоқ Мамат Тожиев бошлиқ звено 7 сентябргача ҳар гектар ердан 20 центнердан—жами 530 центнер пахта топшириб, йиллик планини муваффақиятли бажарди.

Звено аъзолари ҳар гектар ердан яна камида 12 центнердан пахта топшириб, ҳосилдорликни 32 центнерга етказиш учун курашмоқдалар.

ЕНГИЛ САНОАТИМИЗ ГИГАНТЛАРИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЕНГИЛ САНОАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети 1975 йилда республика енгил саноати корхоналарининг қувватини кўпайтириб ҳар йили ип-газламалар тўқиб чиқаришни 414 миллион квадрат метргача, шойи газламалар тўқиб чиқариш бўйича 123 миллион квадрат метргача, ички трикотаж тўқиб чиқаришни 84 миллион донагача, устки трикотаж тўқиб чиқаришни 31,5 миллион донагача, турли пайпоқлар ишлаб чиқаришни 82 миллион жуфтгача, чарм пойафзални 43 миллион жуфтгача, гилам ва гилам буюмларни 3,6 миллион квадрат метргача ва тикилган буюмлар (ишлашнинг норматив қиймати бўйича) ишлаб чиқаришни 70 миллион сўмликкача етказиш тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг СССР Енгил саноат министрлиги ва СССР Госплани билан келишиб олинган таклифини кўриб чиқди ва «Ўзбекистон ССРда енгил саноатни ривожлантиришни жадаллаштириш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорда СССР Енгил саноат министрлиги билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советига 1969-1975 йилларда 46 енгил саноат корхонасини қуриб ишга тушириш, 1970-1975 йилларда 12 корхонани реконструкция қилиш ва кенгайтириш, 1971-1975 йилларда 12 ҳунар-техника билим юртини (ётоқхоналари билан) қуриб ишга тушириш ва ана шу билим юртларида республика енгил саноати корхоналари учун 10.800 малакали ишчи тайёрлаб беришни таъминлаш таклиф этилди.

СССР Қурилиш министрлиги, СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ҳамда «Главташкентстрой» Ўзбекистон ССРда енгил саноат корхоналари ва ҳунар-техника билим юртларини қуришни, реконструкция қилишни ва кенгайтиришни белгиланган муддатда амалга оширмоқлари лозим.

СССР Енгил саноат министрлиги юқорида кўрсатилган қурилишлар ва корхоналар учун лойиҳа-смета ҳужжатларининг ўз вақтида ишлаб чиқилишини таъминламоғи керак.

Ўрта Осиё республикаларида енгил саноатнинг тикув, пойафзал ва бошқа корхоналарини қуриш қиймати ва муддатларини анча қисқартирмоқ учун СССР Госстройига СССР Енгил саноат министрлиги ва ана шу республикалар Министрлар Советлари иштирокида юқорида кўрсатилган корхоналарни қуришда маҳаллий-иқлим шароитларини ҳисобга олган ҳолда енгиллаштирилган конструкциялар ишлатиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш ва уни ҳал қилиш вазифаси топширилди.

СССР Енгил саноат министрлигига 1969-1970 йиллардаги қурилиш планларида Ўзбекистон ССР енгил саноатининг ишлаб турган ва қурилаётган корхоналари ходимлари учун ҳар йили умумий саҳни 30 минг квадрат метр келадиган уй-жой ва 1700 ўринли мактабгача тарбия болалар муассасалари қуришни кўзда тутиш таклиф этилди.

Республикада қурилаётган енгил саноат корхоналари эҳтиёжини қондиришни назарда тутиб, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига, СССР Енгил саноат министрлигига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус ўқув юртларида мутахассислар тайёрлашни кенгайтириш топширилди.

ХАЛҚ БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА

Йиллар бир-бирини қувлаб ўтмоқда. Мана, совет ҳокимиятимиз иккинчи ярим асрининг дастлабки йили неъматларидан баҳраманд бўлиб турибмиз. У инсоният меҳнати яратган бойликлар, коммунизм қурилиши фронтларида қўлга киритилган янги ғалабалар билан йўғрилган. Биз Октябрнинг эллик биринчи йили байрами арафасида коммунизм мамлакатимизда миллионларнинг амалий иши бўлиб қолганлигини яна бир бор кўриб турибмиз.

Ёш Советлар республикаси тиштирноғигача қуролланган капитал исканжаси замонасида оёққа турганлигини хаёлимизга бир дам келтирайлик: эсингиздами, халқимиз ибрат ва намуналар бўлмаган бир вақтда, қийинчиликлардан сира қўрқмай дадил илгарилаб борди, партиянинг раҳнамолигида янги ҳаёт барпо этишга киришди. Империалистлар, Советлар йўлда қоқилиб қоладилар, деб ўзларини овунтирдилар. Турли қиёфадаги оппортунистлар ва ревизионистлар, большевиклар нотўғри йўлдан бормоқдалар, деб пайғамбарлик қилдилар... Бироқ халқимиз хом хаёлларга ҳам берилмади, тушкунликка ҳам тушиб қолмади, ленинчасига иш тутиб, ўқиш, кураш ва меҳнат кетидан қувди.

Мамлакатимиз ленинча ғояларни амалга ошириш йўлида қудратли куч тўплади. Социалистик индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, маданий революция — мана кўрдингизми, қисқа тарихий муддат мобайнида қанчалик буюк вазифалар муваффақиятли амалга оширилди! Гитлер газандаларининг босқинчилигичи? Урушдан кейинги йиллардаги қийинчиликлар-чи? Йилномаларимиз саҳифаларида халқнинг баҳодирлиги ва қаҳрамонлиги, партиянинг зийраклиги, марксизм-ленинизмга содиқлиги қайд қилинган.

Ризқ-рўзимиздан, башанг кийинишдан, серхашам уйларда яшашдан вақтинча воз кечиб турган вақтларимиз бўлган. Аммо биз яхши озиқ-овқат маҳсулотларига ҳам, хушбичим кийим-кечакларга ҳам, ҳар жиҳатдан тўкис уй-жойларга ҳам эга бўлишимизни жуда яхши билар эдик.

Мамлакатимизнинг бугунги манзарасини унинг ночор ўтмиши билан таққосласак, қанчалик ғолибона йўлни босиб ўтганлигимизни, муваффақиятларимизни билиб оламиз. Буни бизнинг душманларимиз ҳам тан олишга мажбур бўлмоқдалар. Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун деган қонун ҳоким бўлган бизнинг мамлакатимизда бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас.

Партиямизнинг мамлакат экономикасини мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигини кўтариш соҳасидаги ғамхўрлиги ажойиб самаралар бермоқда. Статистика маълумотларига нигоҳ ташласак, партиямизнинг ишлаб чиқариш воситалари ва истеъмол буюмлари тайёрлаш ҳажмини бир-бирига яқинлаштириш борасидаги кўрсатмалари оғишмай амалга оширилаётганлигига гувоҳ бўламиз. 1960 йилдан 1966 йилгача саноатнинг «А» ва «Б» группалари бўйича маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўртача йиллик ўсиш суръатлари 9,7 ҳамда 6,6 процентини ташкил этди. Ўтган йилнинг ўзида эса бундай юксалиш 10,2 ва 9 процентга кўтарилди. Орадаги фарқ жуда камайди.

Кундалик планларимиз ва юксалишларимиз миқёси бетаққос. Биз кўпинча у ёки бу рақамнинг маъно-мағзини чақиб ўтирмаймиз. Олайлик, ўтган йили ундан аввалги йилдагига қараганда саноат маҳсулотининг ҳажми 10 процент ўсди. Бу кўпми ё озми? Бир қарашда 10 процент экан-да, деб қўя қолиш мумкин. Аммо ҳар бир процент юксалишимиз мутлақ катта аҳамиятга эга. 1967 йили, масалан, бир процент юксалишимиз 1940 йилдаги саноат маҳсулотига қараганда қарийб 10 баравар кўплигини кўрсатади.

Шундай фактлар рўпарасида жамиятимизнинг революцион қайта қурилганлиги маънисини, озод меҳнат кишиларга қанчалик фаровонлик келтирганлигини, социалистик ижодкорлик қувончини чуқурроқ ҳис этасан. Бугунги Ўзбекистонга бир қиё боқинг. У кенг юксалиш йўлидан бормоқда, экономика тараққиёти ва маданиятнинг юксалиш йўлидан бормоқда. Қолоқ бир ўлка ҳеч маҳал жаҳон бозорига ҳозиргидек тўқимачилик, пахта териш ва бошқа хил машиналар, химия ускуналари, радиоэлектрон буюмлари бермаган эди, унинг олимлари энг эътиборли халқаро йиғинларда қатнашмоқда, шоиқли артистлик коллективлари гастролларга йўл олмоқдалар.

«Совет Ўзбекистони»нинг бугунги сонида республикамиз ривожланиши учун янги саҳифа бўлиб қўшиладиган ҳужжат эълон қилинмоқда. 1969—1975 йилларда Ўзбекистонда 40 дан ортиқ енгил саноат корхонаси қуриш мўлжалланмоқда. 40 дан ортиқ! Ахир, йигирманчи йилларнинг ўрталарида Фарғона пиллакашлик фабрикаси фойдаланишга топширилганда қувончдан энтикиб кетган эдик. Биринчи қалдирғоч ҳамиша ҳаяжонлантирарли, кишининг кайфиятини жуда кўтариб юборадиган бўлади. Майли, бир неча ўн тўқимачилик, пиллакашлик, пойафзал фабрикаси Улуғ Ватан уруши йилларигача қад кўтарган бўлса, булар ўз даври учун катта роль ўйнаган. Чунки улар чор мустамлакачилари «хом ашё макони» деб атаган ва билган жойда тикланган эди-да. Бизнинг саноатимиз тўнғичлари бўлган шу корхоналар жаҳонга довруғ солди, Совет ҳокимияти эзилган халққа нималар беришини кўз-кўз қилди.

Ўттизинчи йилларда Тошкент тўқимачилик комбинати қурилди. Бу ҳақиқий пролетар интернационализми ҳамкорлиги қурилиши бўлди. Эскирган газеталар саҳифаларида ўша замоннинг ҳаяжонлантирувчи манзараларини тасдиқловчи фактлар бор. Москва қурувчилари, ленинградлик инженерлар, ивановолик тўқимачилар келишди. Вагонларда мамлакатимиз турли шаҳарларининг муҳри босилган бинокорлик материаллари ва ускуналар йўлга чиқди. Уларга боқиб ўйлайсан киши: бу худди яқиндагина бўлиб ўтган воқеаларга ўхшайди, Тошкент апрель зилзиласидан сўнг ҳам бирданига ана шунақа беғараз ёрдам олган эди. Агар ҳозир бирор хорижий мамлакатдан келган турист янги қурилган Тошкент уйлари олдида туриб: «Наҳотки шу Россиянинг туҳфаси? Украинаники? Белоруссия ва Тожикистоннинг совғаси?» деб сўраса, биз мана бундай жавоб берамиз: «Албатта, шундай. Бизнинг тузумимизнинг табиати шунақа».

Социализм, деган эди В. И. Ленин, ишлаб чиқаришни синфий зулмсиз ташкил этиб, давлатнинг ҳамма аъзолари фаровонлигини таъминлаб, шу тариқа аҳолининг бу тузумга бўлган меҳр-оқибатига тўла имконият яратиб беради, худди шу боисдан ҳам миллатларнинг яқинлашувини ва қўшилиб кетишини енгиллаштиради ҳамда улкан суръатлар билан тезлаштиради. Доҳийнинг башорат қилиб айтган бу сўзлари бизнинг кунларимизда ғоят зўр куч билан рўёбга чиқаётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Партиямиз Ленин васиятларига амал қилиб, барча миллат меҳнаткашларининг янги ҳаёт қурилишида фаол қатнашувини таъминламоқда, уларнинг чинакам эркинлигини таъминлади.

СССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРда енгил саноатни тағин ҳам ривожлантириш тўғрисида»ги қарори республика экономикасини янада юксалтириш, халқ фаровонлигини кўтариш борасида партия ва ҳукумат ғамхўрлигининг ёрқин ифодаси. Кўз олдимизда аниқ истиқбол режалари! Бухорода ва Андижонда ип газлама комбинатлари, Нукусда ва Хўжайлида ип газлама корхоналари бирлашмаси, Қўқонда камволь комбинати, Хива ва Шаҳрисабзда гиламчилик, Самарқандда трикотаж, Фарғонада сунъий чарм ишлаб чиқариш корхоналари бўлади. Урганч, Ленинск, Денов, Навоий, Қаршида янги пойафзал фабрикалари тикланади. Янги тикувчилик фабрикаларининг географияси яна ҳам кенгроқ — Марғилон, Гулистон, Термиз, Чуст, Тўрткўл, Ғиждувон, Китоб, Хазорасп, Каттақўрғон, Зарафшон, Оқтош (Самарқанд область), Яккабоғ, Ховосда шундай корхоналар барпо этилади. Трикотаж ишлаб чиқариш корхоналари қаторига Марғилон устки трикотаж, Қарши ички трикотаж, Урганч, Бекобод устки трикотаж фабрикалари қўшилади. Бошқа янги объектлар қаторида Қўқон нотўқима материаллар фабрикаси, Косон момиқ, Каттақўрғон ип йигирув, Термиз тўқимачилик-галантерея, Гулистон пиллакашлик ва Қўрғонтепа (Андижон области) пиллакашлик, Жиззах пайпоқ, Фарғона кўн-галантерея фабрикалари, Қўқон ва Янгийўл хромчарм, Киргули пойафзалбоп резина, Куйбишев (Фарғона области) чинни заводлари, Қувасой ва Вобкент ўйинчоқлар фабрикалари ҳам бор.

Қатъият билан айтиш мумкинки, республикамиз енгил саноати жуда тез юксалиш даврига қадам қўймоқда. Яқин йилларда тикланадиган янги корхоналар сонининг ўзи ҳам жуда салмоқли. Уларнинг миқёси ҳам кенг. Бу корхоналар шиддаткор суръатлар билан тикланади. Шундай қилиб, ип газлама комбинатларининг ҳар бири йилига юз миллион квадрат метрдан кўпроқ тайёр газламалар, гиламчилик корхоналари қарийб 2 миллион квадрат метр маҳсулот, камволь корхоналари 8 миллион квадрат метр тайёр газламалар, трикотаж корхоналари 12 миллион дона устки трикотаж ишлаб чиқаради. Корхоналарнинг бу тариқа жойлаштирилиши унча катта бўлмаган шаҳарларни ривожлантиришда муҳим омил бўлади, аҳолининг иш билан таъминланиши масаласини ҳал этади.

Лойиҳаларни ишлаб чиқиш муддатлари ҳам қисқа. Бухоро ип газлама комбинати қурилиши учун барча ҳужжатлар шу йилнинг ўзидаёқ тахт қилиб қўйилиши керак. Кўпгина корхоналар лойиҳаларини тайёрлаш 1973 йилгача давом этади. Бироқ 2-3 йил, энг узоғи билан 4 йил қурилади. Янги қурилишларнинг аҳамиятини тўла тасаввур қилмоқ учун мана бундай мисолларга мурожаат этамиз: 1975 йилда 1967 йилдагига қараганда гилам ва гиламчилик буюмлари ишлаб чиқариш 40 баравар, кўн-галантерея маҳсулотлари 5,6 баравар, нотўқима материаллар тайёрлаш қарийб 5 баравар ўсади. Трикотаж буюмлари, пойафзаллар, тайёр кийим-кечаклар, чинни буюмлар ва бошқа буюмлар ишлаб чиқариш икки-уч марта кўпаяди.

Ажойиб истиқболлар! Аммо масъулиятли вазифа. Ҳозирнинг ўзидаёқ қурилишларга ҳар томонлама тайёргарлик кўриш лозим. Ер участкалари ажратиш, лойиҳалар тайёрлаш, смета тузиш, пул бинокорлик материаллари, ускуналар ажратиш зарур. Буларнинг ҳаммаси давлат ғамхўрлигини талаб қилади. Кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор бериш зарур. 12 та профессионал-техника билим юрти қуриш кўзда тутилади. Уларни ўз вақтида фойдаланишга топшириш керак. Бошқа билим юртлари, техникумлар ва олий ўқув юртлари қатори улар ҳам енгил саноат учун малакали ишчилар ҳамда мутахассислар тайёрлаб берадилар. Маҳаллий партия ва совет органлари олдида, «Госплан», «Госстрой» моддий техника таъминоти комитети, Қурилиш министрлиги, профессионал-техника таълими комитети, шунингдек, республика Енгил саноат министрлиги олдида ҳам жиддий вазифалар турибди. Гап катта ҳажмдаги капитал маблағларни ўзлаштириш ҳақида боряпти. Таққослаб кўринг: енгил саноатни ривожлантириш учун 1961—1965 йилларда 52,2 миллион сўм сарфланди, 1974 йилнинг ўзидагина 156,6 миллион сўмни ўзлаштириш лозим.

СССР Министрлар Советининг қарорида белгиланган янги зарбдор қурилишлар ва ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилишдан иборат вазифаларни муваффақиятли бажариш республика партия ташкилотлари, барча коммунистлар, Ўзбекистондаги бутун меҳнаткашларнинг шарафли вазифаси.

Енгил саноатни ривожлантириш, экономикани юксалтириш ва халқ фаровонлигини ошириш борасидаги ишлар Ленин юбилейига барча халқлар тайёргарлик кўраётган дамларда бошланганлиги жуда қувончлидир. Бизнинг орзу-умидларимиз, ғалабаларимиз Ленин номи билан боғлиқ. Меҳнатимиз яна ҳам баракали бўлсин. Ана шунда ўзимизни Ленин даврининг авлодлари, коммунизм ғоялари учун ер юзида энг содиқ курашчилар деб янада баралла айта оламиз.

ЭРОН ШАҲАНШОҲИ МУҲАММАД РИЗО ПАҲЛАВИЙ ВА МАЛИКА ФАРОҲ ПАҲЛАВИЙНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА КЕЛИШИГА ДОИР

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шу йил апрель ойининг бошида СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати номидан юборган таклифга мувофиқ, Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ҳазрати олийлари ва Малика Фароҳ Паҳлавий ҳазрати олиялари 1968 йил сентябрь ойининг сўнгги ҳафтасида расмий визит билан Совет Иттифоқига келадилар.

Дўстона қабул

ДУШАНБА, 7 сентябрь. (ЎзТАГ махсус мухбирлари). Бутун Тожикистонда ўтказилаётган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси қатнашчиларини республика Компартияси Марказий Комитети қабул қилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Секретари Р. Н. Нишонов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов, Ўзбекистон ССР маданият министри В. И. Зоҳидов, Ўзбекистон маданияти ва санъати арбоблари бу ерга тўпланишди.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг Секретари И. Раҳимова ва Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Каримова меҳмонларни самимий табрикладилар. Улар Вахш водийсининг пахтакорлари ва Нурек бинокорлари, Ленинобод пиллачилари ва Помир чўпонлари азиз дўстларни сабрсизлик кутаётганликларини айт[illegible]

С. О. Азимов декаданинг ҳамма қат[illegible]чилари номидан зўр меҳмондўстлиги [illegible] самимий дўстлик туйғулари учун қардош [illegible]жик халқига қизғин миннатдорчилик [illegible] қилди.

* * *

(Шу куни Ўзбекистон делегацияси [illegible]кистон пойтахтининг В. И. Ленин [illegible] қўйилган марказий майдонида доҳий[illegible] ҳайкали супасига гулчамбар қўйди.[illegible]

ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

СЕЗГИРЛИК

Матбуот сигналларига сезгирлик билан муносабатда бўлиш, айниқса танқидий хат ва хабарларни эътиборсиз қолдирмаслик — партия ташкилотларининг, раҳбар ходимларнинг, бутун жамоатчиликнинг муҳим вазифаси. Урганч шаҳар партия комитети бюроси бошланғич партия ташкилотлари секретарлари, корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари иштирокида ана шу масалани кенг муҳокама этди. «Хоразм ҳақиқати» ва «Хорезмская правда» газеталарининг редакторлари Э. Раҳимов ва В. С. Мильготин ўртоқлар ахборотида, нотиқларнинг сўзларида ҳар бир сигналнинг оқибати учун курашиш матбуотнинг жанговарлиги ва таъсирчанлигини ошириш гарови эканлиги таъкидланди. Шаҳар партия комитети бюроси бу муҳим масала юзасидан конкрет тадбирларни белгилади.

ЕТАКЧИ КУЧ

Цех ва бригада партия ташкилотлари — ишлаб чиқариш билан яқиндан боғланган, оммани кундалик вазифаларни амалга оширишга сафарбар этадиган ва ғоявий тарбиялайдиган жанговар, етакчи кучдир. Гурлан район партия комитети цех партия ташкилотлари ишини яхшилашга жиддий эътибор бераётир. Яқинда райком бюросида «Янгиобод» шоликорлик совхози партия комитетининг цех партия ташкилотларига раҳбарлиги тўғрисида совхоз партkоми секретари О. Аминовнинг ҳисоботи тингланди. Цех партия ташкилотларида коммунистларнинг авангардлигини ошириш, йиғилишларни юксак савияда ўтказиш, КПСС Устави талабларига оғишмай риоя қилиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

ХАЛҚҚА ХИЗМАТ— ОЛИЙ ҲИММАТ

Икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтилиши муносабати билан аҳолига маданий-маиший ва савдо хизматини яхшилаш тадбирлари Хива район партия комитетида кўриб чиқилди. Райком бюроси меҳнаткашларга хизмат кўрсатишни намунали уюштириш юзасидан тегишли ташкилотлар ва муассасалар белгилаган тадбирларни маъқуллади. Шунингдек, райком бюроси автомобиль ремонти заводи партия ташкилотининг янги иқтисодий ислоҳот шароитидаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботини ҳам тинглади ва муҳокама қилди.

ҚАРОР ВА ИЖРО

Партия конференциясида коммунистлар киритган таклифлар ва билдирган танқидий мулоҳазалар қандай бажариляпти? Бу масала Қўшкўпир район партия комитети бюроси муҳокамасига киритилди. Делегатлар томонидан айтилган танқидий мулоҳазаларга амал қилинмаган. Чорвачилик фермаларини механизациялаш, капитал қурилишни жадаллаштириш ва бинокорлик материаллари билан таъминлашни яхшилаш, умумий овқатланиш тармоқлари ишини тузук йўлга қўйиш ва бошқа муҳим талаблар қоғозда қолиб кетяпти. Райком бюроси таклифлар ва наказларнинг бажарилишини таъминлаш чораларини кўрди.

КАТТА КУЧ

«Ленинизм» колхози партия комитети хотин-қизлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни қандай ташкил қилганлиги тўғрисида партком секретари К. Ёқубов Шовот район партия комитети бюросида ҳисоб берди. Қишлоқ хотин-қизларининг ишлаб чиқаришдаги активлигини ошириш, уларнинг ўқиши ва турмуши ҳақида ғамхўрликни кучайтиришга алоҳида эътибор берилди.

Урганч район партия комитети бюроси «Партия XXI съезди» колхози партия ташкилотининг халқ контроли группаси ишига раҳбарлиги ҳақидаги масалани ҳам муҳокама қилди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
А. ОТАЖОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар пости аъзоси.

БУГУН—ТАНКЧИЛАР КУНИ

Танк командири, гвардия старшинаси коммунист Ю. Соловьев.
А. Асанов фотоси.

СССР мудофаа министрининг БУЙРУҒИ

1968 йил 8 сентябрь № 217. Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Танк саноатининг ишчилари, инженерлари ва техниклари, ўртоқлар!

Бугун совет халқи ва унинг жангчилари танкчилар кунини байрам қилмоқдалар.

Бу йил мана шу традицион байрам партия XXIII съездининг ва КПСС Марказий Комитети сўнгги пленумларининг қарорларида қўйилган иқтисодий, социал-сиёсий ва идеологик вазифаларни амалга ошириш учун курашда мамлакатимиз меҳнаткашларининг активлиги ўсган бир шароитда нишонланмоқда. Мамлакатда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг авж олдирилмоқда.

Совет кишилари коммунизм қурилиши планларини мураккаб халқаро вазиятда амалга оширмоқдалар. АҚШ империалистлари Вьетнамда босқинчилик урушини давом эттирмоқда, халқларнинг озодликка ва мустақилликка бўлган интилишини қурол кучи билан бостиришга уринмоқда. ГФР реваншчи доираларининг агрессив интилишлари тобора хатарли тус олмоқда. Исроилнинг агрессив сиёсати натижасида Яқин Шарқдаги аҳвол кескинлигича қолмоқда.

Империализм диверсиялар ишлатиш йўли билан айрим мамлакатлардаги социалистик тузумни ичидан қўпоришга, социалистик давлатларни боғлаб турган қардошлик ҳамкорлиги алоқаларини бўшаштиришга интилмоқда.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати социализм позицияларини янада мустаҳкамлаш, социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш учун зарур бўлган бутун чораларни кўрмоқдалар. Совет Иттифоқининг мудофаа қудратини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар.

СССР Қуролли Кучлари ва уларнинг шонли танк қўшинлари халқимизнинг тинчлиги ва хавфсизлигини, ватанимизнинг давлат манфаатларини мустаҳкам таъминламоқдалар.

Сизларни умумхалқ байрами — танкчилар куни билан табриклайман ва қутлайман. Жанговар ва сиёсий тайёргарликда, ҳарбий маҳоратни, ҳушёрлик ва жанговар тайёрликни оширишда танк қўшинларининг бутун шахсий составига янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Танк саноати ходимларига қудратли бронетанк техникасини яратишда янги ютуқлар тилайман.

Танкчилар кунини нишонлаш юзасидан **буюраман:**

Бугун, 8 сентябрь маҳаллий вақт билан соат 21 да ватанимиз пойтахти — қаҳрамон Москва шаҳрида, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада, қаҳрамон қалъа Брестда йигирма марта тўп отиб, салют берилсин.

Яшасин қаҳрамон совет халқи!

Яшасин Ватанимиз тинчлиги ва хавфсизлигининг мустаҳкам таянчи бўлган Совет Қуролли Кучлари ва уларнинг танк қўшинлари!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
А. ГРЕЧКО.

Аълочи наводчик Рустам Собирбеков жанговар дўстлари орасида. Чапдан ўнгга: младший лейтенант В. Резниченко, сержант В. Гун, Рустам Собирбеков ва оддий солдат С. Сиддиқов.
Ф. Асанов фотоси.

ҲАМИША ШАЙ!

Жанговар машина катта тезликда полигон бўйлаб кетяпти. Сўнгра у бирдан тўхтади. Айни бир вақтда қулоқни қоматга келтирувчи ўқ овози эшитилди. Тўп оғзидан отилиб чиққан оғир снаряд «душман»нинг танкка қарши қуролига бориб урилди. Нишон қулаб тушди. Жанговар отишма қандай бораётганлигини кузатиб турган кишилар:

— Бу жуда аниқ уриш! Барака топ, Рустам! Ў бўш келмайди, — дейишарди.

Ҳақиқатан ҳам қойил қолса бўлади. Танк пулемётининг наводкачиси оддий жангчи Рустам Собирбеков снарядни мана иккинчи марта моҳирлик билан нишонга отди.

Рустам ўз муваффақиятидан қувонади, албатта. Зотан у топшириқни аъло даражада бажариш билан бўлинма ютуқларига ўз ҳиссасини қўшмоқда. Азим дарёнинг суви айрим ирмоқлардан ҳосил бўлгани каби, ҳар бир жангчи эришган аъло натижалардан бутун бўлинманинг ажойиб кўрсаткичлари ҳосил бўлади. Танк ротасининг шон-шуҳратини ошираётганлар Рустам каби кишилардир. Танк ротаси ўшалар туфайли биринчи ўринга чиқиб олди. Жуда кўп нарса жангчининг маҳоратига боғлиқ.

Рустам ўт очиш топшириғини бажарган вақтида қандай ҳаракат қилганлигига бир назар ташлайлик. Танк бир зум тўхтагач, яна олға томон, полигоннинг ичкарисига қараб интилди. Тепаликда яна бир нишон пайдо бўлди, у дала бўйлаб тез ҳаракат қилиб борар эди. Рустам уни бир дақиқа худди ҳақиқий душман деб кўз олдига келтирди.

Тажрибали ўқчи нишоннинг қандай тезликда бораётганлигини, уни ҳалок қилиш учун қандай мўлжалга олиш кераклигини дилида ҳисоблаб кўрди. Рустам пайт пойлаб туриб, нишонга танк пулемётидан ўт очиб юборди. Мўлжал чакки бўлмади.

Комсомол Собирбеков ўз бурчини бажо келтирганлигидан қувониб полигоннинг орқа томонига ўтди. Бу ерда дўстлар уни отишмани яхши тугаллаганлиги билан қизғин табриклашди. Командир баҳони эълон қилди. Баҳо аввалгидек яна аъло бўлди. Рустам ўзини қуршаб олган дўстларига тажрибасини айтиб берди.

— Машина олға жилиши биланоқ наводкани дарҳол ростланглар, — деди у ўртоқларига. Нишон бир жойда турaверса, марказий прицелни нишоннинг қоқ ўртасига қўйинглар.

Ленин комсомолининг аъзоси Рустам Собирбеков илғор танк бўлинмасининг энг яхши жангчиларидан. У разрядли спортчи. Ўтказилаётган мусобақаларда у маррага биринчи бўлиб келади. Чунончи, 3 километрли масофани 12 минутга етар-етмас вақт ичида босиб ўтади.

Танкчи ўт очиш санъатини эгаллашга алоҳида эътибор беради. Чунки мерганларча отиш — жангчининг жанговар маҳоратидан далолат берувчи энг яхши кўрсаткич бўлиб, уруш вазиятида бундай жангчи муқаррар ғалаба қозонажагининг гаровидир.

Танк қуролидан бунчалик пухта ўт очишга Рустам қандай эриша олди? Аввало, отишма қоидаларини қунт билан ўрганиши, қуролнинг қисмларини мукаммал тушуниши туфайли эришди. Комсомол жангчи Собирбеков Ватаннинг қуролли ҳимоячиси олдига қўйилган вазифаларни равшан тушунади. Бу эса жанговар меҳнатда юксак кўрсаткичларни қўлга киритиши учун унга куч ва ғайрат бағишламоқда.

Тасвиримизнинг яна ҳам тўлароқ бўлиши учун шуни айтишимиз керакки, Рустам ўз асосий касбининг моҳир устаси бўлибгина қолмай, ўриндош касбларни ҳам жуда яхши эгаллаган. У масалан, танк командирининг ўрнини эгаллаши мумкин, танкни ҳайдашни яхши билади. Бу эса катта аҳамиятга эга. Урушда кўпинча шундай бўладики, экипажда биргина танкчи қолади, танк эса ўт очиш билан ўзига йўлни очиб ҳамон олға интилмоқда. Танкчилар ҳамиша экипажда бир-бирларининг ўрнини эгаллаб, сафдан чиққан ўртоқнинг вазифасини адо этишаверган. Рустам ҳам улар изидан бормоқда. Масалан, у танк ҳайдашни билиши билан бирга узоқ маршлар вақтида механик ўрнини босиши, унга дам олиш имконини бериши мумкин. Рустам механикка нечоғли кўп нарсалар боғлиқ эканлигини чуқур тушуниб олди. Дарҳақиқат танкни шундай тўхтатиш керакки, осмонга кўтарилган чанг мўлжаллаш ва кузатиш асбобларининг аниқ ишлашига халақит бермайдиган бўлсин, акс ҳолда нишон кўздан йўқолади.

Ўқловчиликка келганда бу вазифани ҳам Рустам жуда соз бажаради. Эндиликда Собирбеков дўстларини снарядларни қандай абжирлик билан кўтариб олишга ўргатяпти.

Буларнинг ҳаммаси танкчи Рустам Собирбеков ва унинг сафдошлари совет Ватанини ҳимоя қилишга ҳамиша тайёр эканлигини кўрсатади.

Ф. ЛОБЗИН,
подполковник.

ҚИШЛОҚ КОММУНИСТЛАРИ

Изланиш, тажриба, ташаббус

Қишлоқ коммунистлари ҳаётида зарбдор кунлар бошланди. Биз Қоракўлда бўлганимизда бунга тўла ишонч ҳосил қилдик. Район марказида одам сийрак. Тайёрлов пунктлари томон кетма-кет бораётган трактор тележкаларининг охири кўринмайди. Райком биноси эрта тонгданоқ бўшаб қолади. Бу ерда фақат навбатчилик қилиб ўтирган ходимни-ю, аҳён-аҳёнда жиринглаб турган телефон аппаратларини учратасиз.

— Одамлар қаерда? — сўрадик навбатчилик қилаётган райком секретари Собиржон Охунжоновдан.

— Далада, бюро аъзолари, инструкторлар хўжаликларда машина терими аҳволини синчиклаб кўздан кечирадилар. Содир бўлган камчиликларни ўша жойнинг ўзидаёқ бартараф этиш чораларини кўришади...

Далага, бепоён пахтазорга отландик. Мана, Карл Маркс номли колхоз ерлари. Узоқдан турна қатор бўлиб «зангори кема»лар кўзга ташланади. Катта пайкал четида бир группа механизатор қиз-жувонлар жомакор кийиб, сочларини турмаклашарди. Райкомнинг биринчи секретари Даврон Қурбоновни ҳам шу ерда учратдик. У қорачадан келган, ёлнинг қўлини олиб, меҳнатда муваффақият тилади. У, Ўрингул Шукурова эди. Ўрингул опа Қоракўлда хотин-қизлардан етишиб чиққан биринчи механизатор. Коммунист Ўрингул Шукурова бундан қирқ йил илгари биринчи бор трактор рулига ўтирганда, ёл киши «темир арава» қайдаб ўтирмиди, деган кишилар кўп бўлган. Коммунист техника сирларини чуқур ўрганиш, дала ишларида машина-механизмлардан тўлароқ фойдаланишга интилмоқда.

Бир нарсага қувонаман, — дейди Ўрингул опа — қишлоқда техника ихлосмандлари кўпайиб қолди. Илгарилари баъзилар терим машиналарига шубҳа билан қарарди. Энди-чи?

Дарвоке, қишлоқ коммунистлари кенг меҳнаткаш деҳқонлар ўртасида терим машиналарига катта ишонч ва ихлос туғдиришда зўр ташаббус кўрсатдилар. Эндиликда оғир меҳнатни ўз гарданига олган машиналар пахтакорларнинг қадрдон дўсти, мададкори бўлиб қолди. Ҳозир Ўрингул Шукурова меҳнат қилаётган Карл Маркс номли колхозда 20 дан ортиқ «зангори кема» ишлатилмоқда. Жумақул Очилов, Очилой Жумаева, Очил Шукуров сингари ўнлаб механик-ҳайдовчилар мавсумда 120-250 тоннадан «оқ олтин» теришга интилмоқдалар. Хўжаликда агрегатлар группа усулида ишлатиляпти. Группа усулида пахта теришнинг ўзига хос афзалликлари бор. Бунда механизаторлар бир-бирининг ишидан хабардор бўлиб туради. Пахтани тележкаларга ортиш ва тайёрлаш пунктларига етказиб бериш ҳамда машиналарни заправка қилишда киши қийналмайди. Колхоз коммунистлари машина теримида ана шундай прогрессив методлардан моҳирона фойдаланиш учун курашмоқдалар. Шу мақсадда 109 КПСС аъзоси дала ишларида, хусусан, машина теримининг сифатли бўлиш учун курашмоқдалар.

— Қоракўл район коммунистлари, — дейди район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Д. Қурбонов, — 21700 гектар майдонда етиштирилган мўл пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда актив қатнашишга даъват этилган. Ҳозирги кунда 170 цех, 79 бошланғич партия ташкилотлари теварагига уюшган 24 мингдан ортиқ коммунист бир ёқадан бош чиқариб, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Янгийўл районидаги «Интернационал» колхози пахтакорларининг ташаббусини омма ўртасида тушунтириб, машина теримига зўр бермоқдалар...

Районда бу йил 200 дан ортиқ терим агрегатига мўлжаллаб салкам 15 минг гектар ердаги ғўзаларнинг барги эрта муддатларда сунъий равишда тўкдирилди. Шу кунларда «Москва», «Октябрь», Карл Маркс, «Ленинград», Киров номли хўжаликларнинг механик-ҳайдовчилари биринчилар қатори машина теримига киришдилар. «Москва» колхози (партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Зиёев)да 88 КПСС аъзоси машина теримини ташкил этиш ва уни намунали ўтказишда катта ғайрат кўрсатмоқда. Бу ерда 1300 тонна ёки 1250 гектар майдондаги ҳосил бункерлардан тўкилади. 19 та «ХТ-1,2» маркали терим машинаси, 30 дан ортиқ прицепли тракторларнинг асосий қисмини коммунистлар бошқаришяпти. М. Рўзиқулов, Н. Қурбонов, И. Ёмғиров, Н. Ҳасанов сингари ўнлаб механик-ҳайдовчилар машина теримида бошқаларга ибрат бўлишаётир. Машина терими туфайли М. Мухторов, О. Ҳасанов, Я. Бобоев ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар ҳозирданоқ йиллик пахта тайёрлаш планини 27-30 процентдан ошириб юбордилар.

Коммунист Гадой Аршимов бир неча йилдан буён «Шарқ юлдузи» колхози коммунистларига бошчилик қилиб келади. Хўжалик коммунистлари пахтачиликни комплекс механизациялаш борасида бир талай намунали ишлар қилишган. Ўтган хўжалик йилида фақат машина теримидан колхоз 7 минг сўм маблағни тежаб қолишга муваффақ бўлган эди. Бу йил қўшимча 4 та машина сотиб олинди, жами агрегатлар 17 тага етказилди. Шу кунларда 108 КПСС аъзоси бевосита пахта йиғим-теримида қатнашаётир. Жумладан, 20 дан ортиқ коммунист машина теримини ташкил этиш ва ўтказишда иштирок этаяпти. Колхоз деҳқонлари 1390 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта хирмони кўтариб, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга интилмоқдалар.

Сайёд қишлоқ Советидаги «Октябрь» колхозида бир группа кекса коммунистлар машина теримини сифатли ўтказишни оталиққа олдилар. Улар ҳар бир агрегатнинг айланиш жойини, эгатлар бошида ҳосилнинг тўкилиб-сочилиб исроф бўлмаслигини қаттиқ назорат қилиб туришади. Бу ишда ҳозир колхоз тузумининг ветерани, КПСС аъзолари Ш. Эгамбердиев, Х. Худойбердиев ва бошқалар фаол қатнашмоқдалар. Колхоз механик-ҳайдовчилари кекса коммунистларнинг бу ҳимматидан мамнун.

Қоракўл коммунистлари ўз олдиларига қўйилган юксак марраларни муваффақиятли бажариб, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга интилмоқдалар. Йиллик пахта тайёрлаш планини 15 октябргача, мажбуриятларини эса 1 ноябргача тўла ва ошириб бажариш ҳаракати ҳамма жойда қизитиб юборилган. Меҳнат ва кураш, маррага ишонч билан интилиш пахтакорларга, сўзсиз, зафар келтиради.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАБ

Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқлар Америка империализми агрессиясига қарши Вьетнам халқининг курашини қўллаб-қувватлашга бағишланган Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти фавқулодда конференциясининг қатнашчилари номига Қоҳирага телеграмма йўлладилар. Бу телеграммада конференция ўз олдига қўйган олижаноб мақсадларига эришишда унга муваффақият тиланади.

Телеграммада таъкидлаб ўтиладики, Бирлашган Араб Республикаси пойтахтида ўтказиладиган икки улуғ қитъа халқлари прогрессив кучларининг нуфузли анжумани ўз озодлиги ва мустақиллиги учун одилона кураш олиб бораётган қаҳрамон Вьетнам халқи билан халқаро бирдамликни ёрқин намойиш қилади.

Совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва ҳукумати қардош вьетнам халқини қатъий ва изчил ёқлаб чиқмоқдалар, АҚШ империалистик агрессиясини муваффақиятли даф этиш ишида Вьетнам Демократик Республикасига ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқдалар, ўз озодлиги ва мустақиллиги учун, ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи учун Жанубий Вьетнам ватанпарварлари олиб бораётган курашни қатъий қўллаб-қувватламоқдалар.

Телеграммада конференция Вьетнам ватанпарварларини қўллаб-қувватлаш, барча антиимпериалистик кучлар бирдамлиги ва бирлигини мустаҳкамлаш ишига янги ҳисса қўшади ҳамда тинчлик, озодлик ва тараққиёт душманларининг агрессив кирдикорларига қарши курашда Осиё ва Африка халқларининг активлигини янада оширади, деб ишонч билдирилади.

АБАДИЙ, БУЗИЛМАС ДЎСТЛИК

6 сентябрда «Правда» газетасининг маданият уйида Москва меҳнаткашлари вакилларининг Болгариядаги социалистик революциянинг 24 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Москваликлар Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Стоян Гюровни, димитровчи Коммунистик Ёшлар Союзи София шаҳар комитети секретари Александр Воденичаров бошчилигидаги Болгария—Совет дўстлиги умумхалқ комитети делегациясини самимий табрикладилар.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Р. Ф. Дементьева қисқача кириш сўзи билан очди. (ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ КХДРга КЕЛДИ

ПХЕНЬЯН, 6 сентябрь (ТАСС). 9 сентябрда Корея Халқ Демократик Республикаси эълон қилинган кунга 20 йил тўлади. Ана шу байрам тантаналарида қатнашмоқ учун совет ҳукумат делегацияси бугун бу ерга келди.

Делегацияга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский бошчилик қилмоқда. Меҳнаткашлар депутатлари Приморье ўлка совети ижроия комитетининг раиси М. М. Кузнецов билан СССРнинг Корея Халқ Демократик Республикасидаги элчиси Н. Г. Судариков совет делегациясининг аъзоларидир.

БИР ЙИЛДА ИККИ ҲОСИЛ

ТАКРОРИЙ ЭКИНЛАР — ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШНИ КУПАЙТИРИШНИНГ МУҲИМ РЕЗЕРВИ

Жанубдаги бизнинг ўлкамизда ёз мавсуми узоқ бўлиб, деҳқончилик қилиш мумкин бўлган давр қарийб тўққиз ойга чўзилади. Агар деҳқонлар бу қулай шароитдан фойдаланмасалар гуноҳ бўлур эди. Иссиқлиқ харорати ва сув мўл-кўл бўладиган бу ерда бир йилда икки. ҳатто уч марта ҳосил олиш мумкин. Тажриба бундан далолат бериб турибди.

Районимиздаги айрим хўжаликлар бундан тўрт йил муқаддам кеч кузда биринчи марта жавдар экдилар. Улар ютқизмадилар. Ҳамза номли совхоз, Энгельс номли ва Карл Маркс номли колхозлар ўшанда ҳар гектар ердан 200 центнердан зиёд кўкат озуқа олдилар. Жавдар ўриб олингандан кейин ер ҳайдалди ва апрель ойининг охирида маккажўхори экилди. Маккажўхори одатдагидан бир оз кеч экилганига қарамай яхши ҳосил олинди. Масалан Карл Маркс номли колхозда ҳар гектар ердан 270 центнердан, Энгельс номли колхозда эса 760 центнердан силосбоп кўкпоя олинди.

Бурноғи йили минг гектардан ортиқ майдонда жавдар ўстирилди. Унинг бир қисми силос бостириш учун, қолгани эса чорва молларга кўк ҳолида едириш учун ўриб олинди. Жавдар ўриб олингандан кейин ана шу майдонга экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 510 центнердан силосбоп кўкпоя олинди.

Бу йилги шароит жавдар ўстириш учун қийинроқ бўлди. Шунга қарамай район бўйича ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 240 центнердан кўк озуқа олинди. Бундан ташқари колхоз ва совхозлар кузда ҳар гектар ердан камида 550 центнердан силосбоп маккажўхори кўкпояси ўриб олишади.

Бир йилда икки ҳосил: Бу фойдалими ёки фойдасизми? Менимча, бу хусусда икки хил фикр бўлиши мумкин эмас: бир марта ҳосил олишга нисбатан икки марта ҳосил олиш яхшироқ. Бироқ шошмашошарлик билан хулоса чиқариш ярамайди. Деҳқонлар асосий ва такрорий экинлардан яхши ҳосил етиштиришни ўрганганларидагина такрорий экинлар ўзини оқлайди. Биз ўз тажрибамизда қуйидагиларга ишонч ҳосил қилдик: агар жавдарнинг гектаридан 50-100 центнердан кўк озуқа олинса бу уруғлик, ерни экишга тайёрлаш ва экинни парвариш қилиш учун сарфланган харажатларнинг ўрнини қопламайди. Шу сабабли такрорий экинлар экишни кенг йўлга қўйиш билан бир қаторда, ҳамма жойда ҳам асосий, ҳам икки экин оралиғида экиладиган экинлардан мўл ҳосил олишга эришиш жуда муҳим аҳамиятга эга. Бусиз такрорий экин экишдан кўп миқдорда иқтисодий манфаат кўриб бўлмайди.

Экономистлар бизнинг шароитимизда ҳар гектар ердан 250 центнердан ҳосил олинганда бир гектар майдонда жавдор етиштириш ва уни ўриб-йиғиб олиш, шунингдек унинг кўкпоясидан силос бостириш учун хўжаликлар 39 сўм 40 тийин сарфлашларини ҳисоблаб чиқишди. Бу миқдордаги озуқани сигирга едириб. 2400 килограмм сут олиш ва уни 370 сўмга пуллаш мумкин. Шу туфайли жавдарни икки экин оралигига экиб ўстириш колхоз ва совхозлар учун қанчалик фойдали эканлиги ҳақида ортиқча гапириб ўтиришнинг хожати борми?

Ўзбекистонда икки экин оралиғида ўстириладиган экинлар экиш учун тобора кўпроқ майдонлар ажратилмоқда. Лекин шунга қарамай ора экинлар далалардан хануз муносиб ўрин эгаллагани йўқ. Мисол учун бизнинг районимизни олиб кўрайлик. Ҳар йили 3200 гектар майдонда маккажўхори ва оқ жўхори, 500 гектар майдонда сабзавот экинлари етиштирилади. Демак, биз қарийб тўрт минг гектар майдондан икки марта ҳосил олишимиз мумкин. Айтгандай, пахта ҳосили йиғиб-териб олингандан кейин ўрнига жавдар экиб, унинг ҳосили ўриб олингач баҳорда яна чигит экиш мумкин. Кўпчилик хўжаликлар бу усулни қўлланмоқдалар ва ҳам жавдардан, ҳам пахтадан мўл ҳосил олмоқдалар. Бунинг устига жавдар экилган майдонларда ғўзанинг вилт билан касалланиши кескин камаяди. Бироқ, шунга қарамай, биз кўп йиллардан буён минг гектардан сал кўпроқ бўлган ердангина икки марта ҳосил олиб келмоқдамиз.

Бунга сабаб нима? Ора экинлар экишни кенг жорий этиш учун бир қатор муҳим масалаларни ҳал этиш даркор. Кўпчилик хўжаликларда ўғитлар етишмайди. Ўғитсиз эса мўл ҳосил олиб бўлмайди. Бунинг исботи учун қуйидаги мисолни келтираман. 1966 йили Энгельс номли колхоз ер участкаларидан бирига етарли миқдорда азотли ўғитлар солди ва ҳар гектар ердан 320 центнер жавдар кўкпояси олди. «Социализм», «Комсомол», ва «Коммуна» колхозлари ҳам жавдарни минерал ўғитлар билан озиқлантириб, гектаридан 270-300 центнердан кўкпоя олдилар. Хулоса қилиб айтганда ўғит учун қилинган қўшимча харажатларнинг ўрни бир неча баравар оширнб қопланди.

Колхоз ва совхозларда ўрим техникасига эҳтиёж катта. Экинлар такрор экилганда ўрим-йиғим муддати айниқса муҳим аҳамиятга эга бўлади. Чунки, экилган экиннинг ҳосилини ўриб олиш биланоқ ўрнига яна такрор экин экиш зарур бўлади. Шу туфайли фақат ҳар бир кунгина эмас, балки ҳар бир соат ҳам ғанимат бўлади. Биз ҳозир жавдарни сенокосилкалар билан ўряпмиз, лекин бизда ҳозирча у оз.

Ниҳоят, уруғлик ҳақида бир-икки оғиз гапирмоқчиман. Ҳозирги вақтда ҳар бир хўжалик ўзи учун уруғлик етиштирмоқда. Бунинг устига ана шу уруғлик пахта етиштириш натижасида кўпроқ манфаат кўриладиган суғориладиган ерларда етиштирилмоқда. Менинг фикримча, махсус уруғчилик хўжаликлари ташкил қилинса яхши бўлур эди. Бу билан колхоз ва совхозлар уруғлик ташвишидан қутиларди. Энг муҳими, колхоз ва совхозлар асосий экин сифатида жавдар экиш учун суғориладиган ерларни ажратишмасди. Шунингдек, олимлар ўрта экинлар етиштириш юзасидан батафсил яхши асосланган тавсиялар беришлари лозим. Ҳозирги вақтда ана шу хилдаги тавсияларни на дарсликларда ва на илмий мақолаларда топиб бўлади.

Такрорий экинлар — қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва чорва моллар учун озуқа етиштиришни кўпайтиришнинг жуда катта резерви ҳисобланади. Шу туфайли бу резервни тезроқ ҳаракатга келтириш учун барча зарур чораларни кўриш керак.

Т. МАМАТҚУЛОВ,
Ленинград район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.
Ўзбекистон ССР Фарғона области.
(«Правда», 1968 йил 4 сентябрь).

Янги шеърлар

ҒАЙРАТИЙ.

ҚУЁШ ҚАСИДАСИ

Улуғ қуёш,
Эй, мангу нур,
Сен демак ҳаёт.
Сенинг роҳинг ва изминггда
Бутун мавжудот.
Сен кечаси ҳам кундузсан,
Абадий оташ.
Сен ҳарорат ва мураббий,
Муҳаббат дилкаш.
* * *
Туғилган он сени кўрдим,
Сенга талпиндим.
Нур беланчак билан сенга,
Боқдим, интилдим.
Сабзаларни тортиб ердан,
Изимга сочдинг.
Гуллар билан йўргакладинг,
Йўлимни очдинг.
Меҳр билан эркаладинг
Тўкиб бошга зар.
Юлдуз бўлиб узоқ тунлар,
Ташладинг назар.
Улғайтирдинг, Ер иккимиз
Бўлдик парвона.
Сайр айладик неча-кундуз
Қошингда яна.
Шу сайримдан топдим мангу
Ҳаёт йўлини.
Шу сайрдан англаб олдим
Ўнгу-сўлимни.
Меҳнат қилдим,
Сен бахш этдинг
Сўнмас ҳарорат.
Умид ғунчасини очдинг,
Топдим эзгу бахт.
Сен бўлмасанг гулшанимга
Келармиди сув?
Мен гуллатган қир-саҳрода
Кезмасди оҳу.
Қорли тоғлар чўққисига,
Урдинг зар шона.
Мавжга кирди дарё, уммон,
Оқди равона
Фаслларни яратасан,
Ўзгармас режанг.
Еруғ куйлар бахтга чорлар
Сафоли кечанг.
Гул ўстирдинг тақир ердан,
Мен бердим чирой.
Сен туфайли кенг чаманлар
Гўзалликка бой.
Сен соҳиб-кор ва ижодкор,
Ҳаёт бошисан.
Ер қалбининг уриб турган
Зўр оташисан.
Етти хил ранг сенда мавжуд,
Гўзал жилванг бор.
Боқишларинг жонга ором,
Беҳад фусункор.
Бахш айладинг қизилликни,
Бетимга ўзинг.
Юрагимда ғагча чўғ бор,
Гўё юлдузинг.
Ерни сенга илаштирдим,
Топди латофат.
Мен туфайли ерга бердинг
Оташ, ҳарорат.
Кўприк бўлдим,
Ҳаёт йўли бошланди мангу.
Ёмбу тупроқ чирой олди
Гўёки инжу.
Сен туфайли кўҳна Ернинг
Олтин қиссаси.
Мен туфайли тафаккурнинг,
Илиқ бўсаси.
Нурдан қанот бердинг, Қуёш,
Парвонанг бўлдим.
Сен ўзингсан ҳаётга бош,
Ҳамхонанг бўлдим.

● ●

ҲАЗРАТ НАВОИЙ

Мен жаҳондин кечтиму, кечмас
менинг жонимдин эл.
НАВОИЙ

Айбга буюрмайсиз, ҳазратим,
Шодлигим ва ҳасратим,
Бир қарн замон ўтиб,
Тўполон шамол ўтиб,
Яхши ва ёмон ўтиб,
Ҳаммаси ҳамон ўтиб,
Узларин қоронғи саҳна ичидан
Келтириб қўйсам мен беш аср бери.
Зеро эмасдир бу ўзбошимчалик,
Нутқингиз соғинмиш ўзбеклар ери.
Туман шамлар куйиб тушган
бўлса-да,
Суякларни чаққан бўлса-да йиллар,
Асрлар пардаси қоплаб сирларни,
Товуш бермаса-да кесилган тиллар,
Кўмилган садолар учун-сиз тирик,
Ҳасратда адолар учун-сиз тирик,
Ошиқлар, гадолар учун-сиз тирик.
Сиз тирик, асрлар ўтса ҳам аммо,
Юртга сиз мунтазам мунис,
эмикдош,
Улуғ хотирлари олдида бу кун
Бани одам эгиб турар бош.
Ахир, қайси Фарҳод ва қайси
Ширин
Севги шавкатига бўлолур лоқайд.
Қай кўнгилга солмас майин
қўзголон
Қонда бир куйдириб олинган у
байт.
Қай базм бозори қизиган усиз,
Қай ғунча очилмиш офтобсиз,
нам-ла.
Искандар ўрдуси қуршолмаганни
Шўришсиз, фатҳ этиб бир пат
қалам-ла,
Лайли-Мажнун, Фарҳод-Ширин
баҳона,
Ҳаммани қилдингиз шеърга тобе.
Танбур пардасидай таранг сатрда
Не-не авлодларнинг савол-жавоби.
Қонга аралашиб кетди гул иси,
Байт ила алмашди дуо, калима.
Нағма қилар хуштаъб Юнус
Ражабий,
Саҳнамизда чаҳ-чаҳ сайрар Ҳалима.
Уртада най дами, танбур жилваси,
Кайфлари очилган «Чаҳоргоҳ»,
«Сегоҳ».
Бу хашамлар кечи, кўнгил базмида
Руҳлари бор, лек йўқ ўзлари,
эвоҳ!
Кошки ромчалардан тушиб бир
сафар,
Тўрда ўлтирсангиз соқол сийпалаб,
Бизлар шеър ўқисак айғингизда
Азиз этагингиз пийпалаб.
Ва лекин имоним берар тасалли:
Ҳамма авлодларга бўлиб замондош,
Узбекнинг лутфига бўлиб оҳангдош,
Яшайсиз, яшайсиз, абадий ва ёш:
Токи соғинтирган бўса бор,
Токи бўшамаган коса бор,
Токи қўшиқ, токи эртак бор,
Токи мақсуд, токи эрта бор.
Она тилим гулласин деган,
Нуқтам бежо бўлмасин деган,
Этангингиз ўпар, ҳазрат Навоий!

Султон АКБАРИЙ.

Суратда сиз кўриб турган бу аёл Андижон область Избоскан районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор бригада бошлиғи Оқойим опа Алимовадир. У бошлиқ бригада бу йил 70 гектар майдондан давлатга камида 300 тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашмоқда.

Р. Ашуров фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

●

Озарбайжон ССР Кировобод қишлоқ хўжалик институтининг битирувчиларидан 70 студент Фарғона область хўжаликларига келди. Улар колхоз ва совхозларда бўлишиб, ўзбек пахтакорларининг ва механизаторларининг илғор иш тажрибаларини ўрганмоқдалар. Студент М. Агабалаев, А. Аликперов, М. Кичибековлар Охунбобоев районидаги «Коммунизм» колхозида бўлишиб, бир неча пахта териш агрегатларини ремонтдан чиқардилар. Суратда: колхознинг бош механиги ўртоқ Б. Каримов улар ремонт қилган агрегатни кўздан кечирмоқда.

Г. Бойко фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ФАРҒОНА ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ФАРҒОНА. 7 сентябрь. (ЎзТАГ). Фарғона областининг далаларида пахта йиғим-терими бошланди. Пахтани қандай қилиб яхшироқ ва тезроқ йиғиб-териб олиш керак? Фарғона деҳқонларининг Ҳамза номли совхозда бўлиб ўтган область кенгаши ана шу масалани муҳокама қилишга бағишланди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц пахтани муваффақиятли териш ва давлатга топшириш соҳасида маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Кенгаш қатнашчилари беш йилликнинг учинчи йилини пахта сотиш юзасидан давлат план-заказини муддатидан олдин бажариш билан нишонлашга қарор қилдилар.

Ўзбекистон ССР колхоз ва совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1968 йил 7 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Қашқадарё	0,54	1,73
Бухоро	0,49	1,45
Сурхондарё	0,28	0,73
Наманган	0,26	0,42
Фарғона	0,29	0,31
Андижон	0,19	0,28
Қорақалпоғистон АССР	0,16	0,25
Хоразм	0,15	0,15
Республика бўйича:	0,17	0,41

Республика областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 7 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — дефолиация қилинган майдон (гектар ҳисобида), учинчи стун — мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида.

Бухоро	22464	14,0
Қашқадарё	8424	12,9
Тошкент	16838	8,47
Сурхондарё	9423	7,9
Сирдарё	23752	7,2
ҚҚ АССР	8658	6,2
Наманган	2661	2,7
Самарқанд	41905	2,6
Андижон	2318	1,4
Хоразм	1406	1,4
Фарғона	602	0,47
Республика бўйича:	100741	5,9

НУРАФШОН ҚИШЛОҚЛАР

(ГАЗЕТХОНЛАР ХАТЛАРИДАН)

«Қашқадарё область, Қарши районидаги Энгельс номли колхоз аъзолари ҳар йили она-Ватанга кўплаб пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари армуғон қиладилар,— деб ёзади ўртоқ Д. Бегимқулов.— Мўл ҳосил катта даромад келтирмоқда. Ўтган йилнинг ўзида 1 миллион 6989 сўм даромад қилинди. Колхоз экономикасининг юксалиб бориши билан меҳнаткашларнинг турмуши янада фаровонлашмоқда. Олинган даромаднинг бир қисми ободончиликка сарфланмоқда. Юбилей йилида ана шу мақсадларга 825 минг сўмдан ортиқ сарфланди. 2 та дала шийпони, 3 та медицина пункти, 2 та магазин, болалар боғчаси қурилиб, фойдаланишга топширилди, бошқа жамоат ҳамда маъмурий бинолар қурилди.

Колхоз правлениеси колхозларни ободонлаштириш, аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётир. Ҳозирги вақтда хўжалик территориясида 2 та ўрта, 2 та саккиз йиллик, 3 та бошланғич мактаб, 5 та медпункт, 6 та магазин, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, хаммом, алоқа бўлими ва бошқа маданий-оқартув муассасалари ишлаб турибди. Барча хонадонлар «Ильич нурлари» билан нурафшон, улар ёппасига радиолашган. 180 оила «зангори олов»дан фойдаланмоқда. Ўз меҳнатлари самарасидан тўла баҳраманд бўлаётган меҳнаткашлар колхоз экономикасини юксалтириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар».

Шу кунларда редакциямизга республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан келаётган кўплаб хатларда юқоридагидек қувончли сатрлар битилган.

Газетхонлардан А. Турсунов, О. Султонов, Қ. Норматов, М. Қодиров, Ҳ. Турдиев, А. Каримов, А. Ахмедов, Ф. Қўчқоров, Т. Янгибоев, Н. Тошматов, Н. Худоёров, Э. Отаев, Р. Отахонов, А. Камолов ва бошқа ўртоқлар Шовот районидаги «Ленинобод» қишлоғи, «Партия XXII съезди», Ғиждувон районидаги «Тошработ», Шаҳрисабз районидаги «Партия XIX съезди», Навоий районидаги «Москва», Янгиариқ районидаги «Хоразм», Амударё районидаги «Ленинизм», Яккабоғ районидаги «Коммунизм», Қарши районидаги Энгельс номли колхоз, Қамаши районидаги «Кўкбулоқ» совхози қишлоқлари кун сайин ободонлашиб, кўркам шаҳарчаларга айланиб бораётгани ҳақида қувона-қувона ёзадилар.

Қишлоқларни қайта қуриш, уларни ободонлаштиришда қўли гул бинокорлар, қурувчиларнинг ҳиссаси катта.

«Риштон район колхозлараро қурилиш ташкилотининг қурувчилари меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар,— деб ёзади Ҳ. Бурҳонов. — Улар йил бошидан буён минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой, 4 та мактаб, туғруқхона, трактор парки ва бошқа маданий-маиший биноларни қуриб битказдилар Н. Холмуродов, Н. Ашуров, М. Солихонов ўртоқлар бошлиқ бригада қурувчилари меҳнатда алоҳида намуна кўрсатмоқдалар. Улар ойлик планларини 140-150 процентдан ошириб адо этмоқдалар».

Янгиерлик Х. Примқулов, ғузорлик Ш. Кўчаровларнинг хабарларида ҳам қишлоқ бинокорлари ҳақида илиқ сўзлар ўқийсиз.

Шу нарса қувончлики, қишлоқ меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш тобора яхшиланмоқда

«Янгиер районига қарашли «Ховос» совхозининг биринчи бўлимига жойлашган 5-магазин мудири Омон Маҳкамов ўзининг хушмуомалалилиги, ишчанлиги билан харидорлар ва пайчилар ҳурматини қозонган. Унинг магазинида уй-рўзғор учун зарур бўлган нарсаларни истаган вақтда топиш мумкин».— деб ёзади газетхон А. Тўраев. Шунингдек, газетхонлардан Ш. Муродов, С. Рўзиматов, Т. Айчуваков ўртоқлар Учқўрғон районидаги 48-магазин сотувчиси Қ. Саломов, Қўрғонтепа районидаги «Чайная» ошпази, совет савдоси аълочиси И. Тўрахўжаевлар харидорлар ва хўрандаларга намунали хизмат кўрсатаётганликлари тўғрисида ёзиб юборганлар.

Қишлоқ ва посёлкалар ҳуснига-ҳусн қўшиш, меҳнаткашларга маданий-маиший хизматни яхши йўлга қўйишда маҳаллий Советлар, уларни ғ ташаббускор депутатлари зўр жонбозлик кўрсатмоқдалар. Қаттақўрғонлик М. Элмуродов, бўалик А. Мамажонов, навоийлик Н. Бурхонов, хивалик А. Бобожонов, риштонлик Х. Исҳоқов, Р. Ғозиев, ғиждувонлик Т. Мақсудов ва бошқаларнинг хатларида маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, депутатларнинг бу соҳада амалга ошираётган ибратли ишлари ҳақида ҳикоя қилинган.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«ХИЗМАТГА ТУҲМАТ»

Республика Савдо министрлиги ташкилотлари вагонлардан ўринли фойдаланиш ҳақида бир дақиқа ҳам ўйлаб кўришмаётганга ўхшайди. Темир йўлнинг Ҳамза станциясида «Узмясорибторг» ихтиёрига келган вагонлар 3,2 соат ўрнига 98,6 соат қаққайиб турганлигига нима дейсиз?

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 13 июль сонида босилган мақолада юқоридаги жумлаларни ўқийсиз.

Мақола юзасидан Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги редакцияга қуйидагиларни хабар қилади: «Хизматга туҳмат» сарлавҳали мақолада келтирилган фактлар тўғри. Ҳақиқатан ҳам, I- ва II-кварталнинг бошида Ҳамза станциясида «Узмясорибторг» адресига келган вагонлар вақтида бўшатилмай, 5 ой мобайнида бу ташкилот 587 сўм штраф тўлаган эди. Бу эса вагонларнинг ўлчовсиз келишининг оқибатидир. Баъзан 10 вагон келса, баъзан уларнинг сони 308 тага етиб кетди. Ҳозир жойларда вагонларни кеча-кундуз узлуксиз бўшатиб олиш тартиби белгиланди, қўшимча юк туширувчилар тайинланди. Вагонларнинг бўшатиб турилиши министрликнинг кундалик назорати остига олинди.

Шунингдек Ўзбекистон Савдо министрлиги СССР Савдо министрлиги олдига республикамизга, айниқса, Ҳамза станциясига юбориладиган гўштни бир тартибда жўнатиш масаласини қўйди.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ПУЛЬТ ОЛДИДА... ЎҚИТУВЧИ

Жим! Дарс боряпти. Лекин нима учун бир хонадан бира тўла йигирма ўқувчининг овози эшитиляпти? Балки бу синфда дарс ўтилмаётгандир. Эшикни очиб қарасангиз, ҳар бир ўқувчи ўзича нималарнидир гапираётганини кўрасиз. Олдиларида эса... микрофон. Ҳар бир ўқувчи яна қулоғига наушник ҳам тутиб олган. Ўқитувчи ҳам микрофон ва наушник билан бошқарув пульти олдида ўтирибди. Ҳозир чет тили дарси ўтиляпти. Ўқитувчи бир йўла икки программа бўйича дарс олиб боряпти. Ўткирроқ болалар учун мураккаброқ программада, заифроқлар учун эса соддароқ программада дарс ўтиляпти.

Бу ердаги ҳар бир ўқувчи микротелефон гарнитур билан таъминланган. Бутун дарс давомида биронта ўқувчи ҳам жим турмайди. Уларнинг ҳаммаси устидан ўқитувчи тўла назорат ўрната олади. Лозим бўлганда уларнинг сўзини эшитиб, савол-жавоб қила олади. Бу чет тилларни ўрганишда жуда қулай усулдир.

Бу янги лингафон қурилма СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Халқ маорифи» павильонида кўргазмага қўйилган. Қурилмани Рязань ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг методисти Н. В. Виноградов ишлаб чиққан.

САЁҲАТЧИ ЗАВОД

Одат бўйича хом ашё заводга олиб келинади. Бундан бошқача бўлиши мумкин эмасдай туйилади кишига. Лекин Бутуниттифоқ қурилиш ва йўл машинасозлиги илмий тадқиқот институти СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида янгича саёҳатчи заводни тавсия этди. Бундай майдалаш-саралаш заводи хом ашё олинадиган жойнинг ўзига боради.

Саёҳатчи завод 11 та қурилмадан иборат. Бу қурилмаларнинг ҳар бири маълум вазифани бажаради. Масалан, бири тоғ жинсларини бункерга туширса, иккинчиси йирик ҳажмда шағал тайёрлайди ва ҳоказо. Заводда ўртача ва жуда майда майдалаш агрегатлари бор. Махсус машиналар эса шағални саралайди.

Бундай заводлар билан иш кўрганда саноатнинг шу соҳадаги иши беш марта арзонга тушади. Горький областидаги Викусин майдалаш-саралаш ускуналари заводи ана шундай кўчма комплектларнинг дастлабкиларини ишлаб чиқара бошлади.

ДЕНГИЗ «ФАРРОШИ»

Кемалар тинимсиз равишда кетади, келади. Денгиз портларида ҳаёт қизғин. Баъзи кемалар юкини туширади, баъзилари эса юк ортади. Натижада сув бетини катта доғлар қоплайди, нефть ва турли хил майда-чуйдалар сувни ифлослантиради. Портларни ана шундай ахлатлардан тозалаш муҳим санитария вазифаларидан биридир. Ҳозирги кунда совет денгиз флоти кун сайин юксалмоқда. Энди у дунёдаги олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Шунинг учун ҳам флотимизга денгиз «фаррош»лари ҳам лозим бўлиб қолди. Бундай ажойиб моделларни виставканинг «СССР транспорти» павильонида кўриш мумкин.

Сузувчи «фаррош» деб аталган бу кичкинагина кемачанинг узунлиги 15 метрга яқин, эни эса 4,3 метрдан иборат. У ўтган жойдаги сув нефть ва турли-туман қолдиқлардан тозаланади. Сузувчи «фаррош» кириш қийин бўлган торгина қўлтиқчаларни ҳам бемалол тозалай олади. Бир соат давомида у ўртача ҳисоблаганда 3-4 тонна нефть ва 1,5 тонна турли ахлатларни йиғиб улгуради. Уларни қирғоққа чиқариш ишлари ҳам механизациялаштирилган. Нефть махсус насос билан чиқариб олинади, ахлатлар эса махсус кранлар билан самосвал машиналарга ортилади. Денгиз «фаррош»ларини ишлатиш портларнинг санитария аҳволини яхшилайди, бу соҳадаги оғир қўл меҳнатини енгиллаштиради.

Бу ажойиб сузувчи «фаррош»ни Черноморск марказий лойиха-конструкторлик бюроси тавсия этган.

БУТУНИТТИФОҚ ОВЧИЛИК КОЛЛЕКЦИЯСИ

СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Ов ва ов хўжалиги» павильони. Мана, кўргазмада йирик, япасқи ҳайвон шохи турибди. У қачонлардир баҳайбат лосининг пешанасини «ясатиб» турган. Унинг ёнига эса асов жайраннинг нозик шохи қўйилган. Мана буниси эса кийикнинг шохи. Шунингдек, бу ерда турли хил тоғ эчкилари ва бошқа ҳайвонларнинг шохлари, ёввойи чўчқанинг мугизи, айиқнинг тирноқлари, йўлбарснинг калла суяги ва бошқа нодир экспонатлар қўйилган.

Кўргазмалар ҳақиқатан ҳам жуда кўп ва ранг-баранг. Улар Ватанимиз ҳайвонот дунёсининг на[illegible]дар бой эканлигини намойи[illegible] қилади.

Совет овчиларининг ажо[illegible] топилмалари чет элларда [illegible] машҳур. Ўтган йили Югосла[illegible]да ўтган Халқаро овчилар ва [illegible]лиқчилар виставкасига 115 со[illegible] экспонати ҳам қўйилди. Бу [illegible]газмалар жюри томонидан ю[illegible] баҳоланиб, улардан 49 таси[illegible]тин, 31 тасига кумуш ва 20 [illegible]га бронза медали берилди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Чехословакия ҳукумати ва Миллат мажлисининг президиуми кейинги кунлар мобайнида ўзларининг амалий фаолиятига доир муҳим масалаларни қараб чиқдилар. Ҳукумат Миллат мажлисининг 13 сентябрда очиладиган сессиясида эълон қилмоқчи бўлган Баёнотини тайёрлади. Хабар беришларича, бу ҳужжатда ҳукумат фаолиятининг принциплари ҳамда ҳозирги аҳволдан келиб чиқувчи ва Москва Битимларини бажариш билан боғлиқ бўлган вазифалар таърифлаб берилган. Миллат мажлисининг президиуми сессиянинг кун тартибини белгилади. Ҳукуматнинг баёнотидан ташқари Миллий фронт тўғрисидаги қонун лойиҳаси, шунингдек вақтли матбуот ва оммавий ахборотнинг бошқа воситалари соҳасидаги тадбирларга тааллуқли қонун лойиҳаларини муҳокама қилиш кўзда тутилмоқда.

Братиславада Словакия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. Гусак доклад қилди. Г. Гусак ҳозирги аҳвол ҳақида ва Словакия коммунистларининг вазифалари тўғрисида гапириб, мамлакатда табақаланиш давом этаберади, чунки партиянинг қарорларини ҳамма ҳам хурсандчилик билан кутиб олмайди ва ана шу табақаланишдан жамиятдаги чинакам сиёсий кураш келиб чиқади, деб таъкидлади. Бу эса партиянинг сиёсий ва идеология ишига катта талаблар қўяди, деди Г. Гусак.

Маълум бўлишича Ички ишлар министрлиги «231лар клуби» ва «партиясиз активлар клуби» деб аталган ва контрреволюцион унсурлар уяси бўлиб қолган ташкилотларнинг уставларини тасдиқлашни рад этган ва уларнинг фаолиятини тўхтатишни талаб қилди.

Лекин шундай бўлса ҳам Чехословакияда контрреволюцияга қарши кураш ўрнига мамлакатдаги вазиятни сиртдан қарагандагина нормаллаштиришдек бўлиб кўринувчи баъзи тадбирлар билангина чеклашни истаётган кучлар ҳали ҳам ҳаракат қилаётганлигини кўрсатувчи кўпгина фактлар бор. СССРнинг Прагадаги элчихонасига ва турли Совет ташкилотларига чехословак гражданларидан хатлар келиб турибди. Шу хатларда мамлакатдаги вазиятни нормаллаштиришни иморатлар деворини варақалар ва турли ёзувлардан тозалаш, йўлларни ремонт қилиш ва шу сингари ишлар билангина чеклаб қўя қолмоқчи бўлган кимсалар борлиги хусусида ташвиш билан ёзилади. Холбуки Чехословакия социалистик Республикасидаги социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш, меҳнаткашларнинг хатларида ҳам таъкидлаб ўтилганидек, контрреволюцион кучларнинг ҳаракат қилиш имкониятини истисно қилувчи шарт-шароитларни вужудга келтиришни тақозо этади.

Агрессив НАТО блокининг органлари социалистик мамлакатларга қарши жон-жаҳдлари билан ҳаракат қилаётганлиги учун ҳам шундай шарт-шароитни вужудга келтириш айниқса муҳим. НАТО комитетларининг ҳар кун Брюсселда мажлис ўтказиб турганлиги, шу блок раҳбарларининг Европадаги турли мамлакатларга бориб келиб турганлиги бунинг гувоҳидир.

Ана шу ишларнинг ҳаммаси Чехословакиядаги ишларнинг аҳволи тўғрисидаги турли-туман ёлғон уйдирмалар, зиёлилар таъқиб қилинаётир, деган бўҳтонлар билан ниқобланмоқда. Чехословакия Социалистик Республикасининг Ички ишлар министрлиги берган баёнотда Ғарб матбуоти «қурбон бўлди» деб кўрсатаётган шахслар аввалгидек ўз юртида ишлаб турганлигини маълум қилиб айтилган узил-кесил гаплар мазкур уйдирмаларни пучга чиқарди.

Контрреволюцион ишларда актив қатнашиб, ўз обрўларини тўкиб қўйган кимсаларнинг баъзилари эса Чехословакиядан шоша-пиша жунаб қолдилар ва Германия Федератив Республикасидаги ёки бошқа мамлакатлардаги ўз ҳомийлари панохига яшириндилар. Ўша ерда туриб улар душманлик ишларини давом эттирмоқдалар ва шу тариқа ўз халқининг дўсти эмасликларини ўзлари батамом фош қилмоқдалар.

Чехословакиядаги меҳнат ҳаёти бир маромда давом этмоқда. Ишчилар ва деҳқонлар социалистик қурилишнинг амалий вазифаларини бажаришга тобора актив киришмоқдалар. Бу ишда улар иттифоқчи социалистик мамлакатларнинг ёрдамини ва Чехословакия Социалистик Республикасида вақтинча турган ана шу мамлакатлар қўшинларининг мададини ҳамиша олиб турибдилар.

Иттифоқчи армиялар жангчиларининг аҳоли билан дўстона муносабат боғлаганлиги тўғрисидаги, улар Чехословакия ишчилари ва деҳқонларининг меҳнатида уларга ёрдам бераётганлиги ҳақидаги хабарлар тобора кўпроқ келмоқда. Чехословакия Социалистик Республикасининг аҳолиси душман пропагандаси қутқу солган ҳадиксираш аломатларидан аста-секин қутулиб, иттифоқчи армияларнинг олижаноб мақсадларини ҳамда бу армиялар солдат ва офицерларининг юксак маънавий-сиёсий фазилатларини тобора кўпроқ англамоқда.

ТАСС, 6 сентябрь.

◆

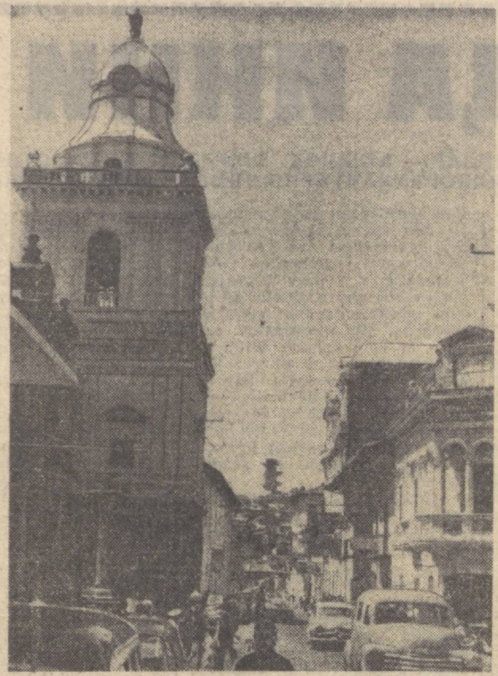

Эквадор. Бу мамлакатда саноатнинг асосий тармоғи бўлган нефть саноатида банд бўлган ишчиларнинг аҳволи айниқса оғир. Ҳозир мамлакатда 500 мингдан ортиқ ишсиз бор. Суратда: Эквадорнинг ишсизлар сони тобора ортиб бораётган Кито шаҳри.

С. Сичев фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

◆

Вьетнам Демократик Республикаси далаларида ёзги шолидан мўл ҳосил етиштирилди. Хайхунг вилоятидаги Нойлинг кооперативида ҳар гектар ердан 2400 килограммдан шоли олинмоқда. Суратда: шу кооперативда электр токи ёрдамида шолини қуритиш пайти.

ВИА—ТАСС фотоси.

●

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

● АҚШ

Мактаб ўқитувчиларининг забастовкаси давом этмоқда. Улар иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб этмоқдалар.

Маъмурлар ўқитувчиларнинг талабларини қондиришдан бош тортганлиги сабабли америкалик мактаб ўқувчиларидан ўн минглаб киши учун мактаб эшиклари ёпиқлигича қолмоқда. Мичиган, Индиана, Род-Айленд, Иллинойс ва бошқа штатларда синфлар бўшаб қолган.

Информация агентликларининг хабарларига қараганда, Америка мактаблари ўқитувчилари забастовка курашининг кўлами ўтган йилги забастовка ҳаракати даражасидан анча ошиб кетади.

● АНГЛИЯ

Клайд дарёси соҳилидаги (Англиянинг шимолий райони) кемасозлик корхоналари қозончиларидан 4.500 киши иш ҳақини кўпайтириш тўғрисидаги ўз талабларини қувватлаш юзасидан 24 соатлик забастовка ўтказди.

Барроу кемасозлик корхоналарининг ишчилари ҳам иш ташламоқдалар. Улар иш ҳақининг оширилишини, меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

● ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ

«Генераль-Анцайгер» газетаси хабар беради: Германия Федератив Республикаси деҳқонлар союзининг президиуми Бонн ҳукуматининг аграр сиёсатига қарши курашни давом эттириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ғарбий Германия деҳқонлар союзининг расмий вакили бундай деган: «Қишлоқ хўжалигида аҳволни яхшилаш юзасидан ГФР ҳукумати ва сиёсий партиялар берган ваъдалар реал ваъдаларга айланмагунча деҳқонларнинг кураши давом этади ва кучайиб боради».

● БЕЛЬГИЯ

Херстал шаҳри яқинидаги шахта кончиларидан 1000 киши иш ҳақини ошириш тўғрисидаги ўз талабларини қувватлаш юзасидан иш ташлади. Бу шахта ишчиларининг кўпчилиги ажнабийлардир.

(ТАСС).

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

9 КУН КЕЙИН

Яқинда Самарқанд область, Булунғур районидаги «Правда» колхозининг аъзоси Т. Жонниқуловнинг сигири эгизак туғди. Шуниси қизиқки, иккинчи бузоқ биринчисидан 9 кун кейин дунёга келди. Бузоқлар бир-биридан анча фарқ қилади. Улар соғлом ва тетик ўсмоқда.

М. ХУДОЙҚУЛОВ.

ЭНДИ ШУНИСИ ҚОЛУВДИМИ!

Футбол

Москванинг «Динамо», Тошкентнинг «Пахтакор» командалари ўртасидаги учрашувлар уларнинг бошқа рақиблар билан бўладиган тўқнашувларига қараганда ҳар жиҳатдан характерлидир. Бу икки команда бир вақтлар сурункасига 3 йиллаб бир-бирини енга олмаган, Москвада ҳам, Тошкентда ҳам қаттиқ курашлар дуранг билан якунланганини барча ишқибозларга маълум.

Кейинги йилларда бу «анъана» бузилди. «Пахтакор» «Динамо»ни бир мавсумда икки марта ҳам мағлубиятга учратди. «Динамо» эса, мана, икки йилдирки, «Пахтакор» устидан ғалаба қозонмоқда. Бу йил ҳам биринчи даврада Тошкентга келиб ўз рақибини хийла боплаб кетди. Шунинг учун 6 сентябрда Москвада бўлган учрашувни фақат тошкентлик ишқибозларгина эмас, агар янглишмасак, москваликлар ҳам «бу галгиси қанақа бўлар экан» деб жуда қизиқиб кузатишди.

Аввало шуни айтиш кераки, ҳар икки томон ҳам ўйиннинг бошидан охиригача бир-биридан хадиксиради. Динамочилар тошкентликларнинг баъзи одатларини жуда яхши билганликлари учукми, дастлаб, ҳужумдан кўра мудофаага зўр беришди. «Пахтакор»нинг иши ҳам шундай бўлди. Бундай ўйин бора-бора томошабинларни қизиқтириш ўрнига зериктира бошлади. Репортёр ҳам тинмай шуни такрорлаб турди.

Айниқса «Пахтакор»нинг ўйини тобора қовушмади. Тўпни аниқ узатмаслик, узатилган жўнгина тўпни ҳам эплаб ололмаслик, дарвоза томон интилиш ўрнига майдон ўртасида тўпни калта-култа ошириб, ғашга тегиш ҳоллари кўп бўлди. Ниҳоят, динамочиларга рақибларининг «қилиғи» маълум бўлгач, улар ҳужумни бошладилар. Ҳа, ўз навбатида пахтакорчилар ҳам ҳужум қилиб турдилар. Шундай пайтлардан бирида «Пахтакор»нинг жарима майдонида ҳар икки томон тўдалашиб қолди. Агар ўйинчилар бир-бирини қўллаб, дадил ҳаракат қилишганида динамочиларнинг ҳужумидан осон қутулиш мумкин эди. Лекин ҳалиги ҳадиксираш ишнинг белини тепди. Ўйиннинг 41-минутида рақиб ҳужумчисидан [illegible] Р. Юнусов тўпни ўз [illegible]озаси тепасидан ўтказиб [illegible]моқчи бўлди. Зарб билан [illegible] тўп тўрга келиб тушди (қани энди шунақаси рақиб дарвозасига бўлса). Бунчалик тез уюштирилган «комбинация»дан дарвозабонимиз Любарцев ҳанг-манг бўлиб қолди. Йўқ, фақат дарвозабон эмас, стадионда ўтирган ишқибозлар ҳам ҳайрон. Тўғрисини айтиш керак, улар ачинишганидан кўплари олқишлашларини ҳам, олқишламасликларини ҳам билмай қолдилар.

Шундай қилиб «Пахтакор» 0:1 ҳисоби билан ютқазиб, динамочиларга икки очкони ўз қўли билан бериб қўйди. Лекин баъзи ўйинчиларимизни ёмон ўйнади, деб айтишга ҳеч ўрин йўқ. Геннадий Красницкий астойдил ҳаракат қилиб, тўпларни аниқ оширди. Лекин уни эплаб оладиган одам бўлмади, Абдураимовнинг зўр бериб урунишлари ҳам зое кетди. Дарвозабон бир неча қийин тўпларни ушлаб қолди. Аммо ўйинда ҳардамхаёллик, умидсизлик, ҳадиксираш бўлганлиги учун «Пахтакор»нинг учрашуви бошдан-оёқ қовушмади.

Маълумки, «Пахтакор» энг охирги ўринларда мустаҳкам гурибди. Ҳатто пастдан биринчи ўринга ҳам «даъвогар». Кетма-кет мағлубиятдан ранжиган ишқибозлар «зора бу гал иш ўнгидан келса» деб ўтган кунги ўйинга умид боғлаган эдилар. Кўп ишқибозлар телевизор қаршисида қадалиб, ҳаяжон билан ўтирдилар. Эҳтимол баъзилар ўйинни қизғаниб тўй-хашамга, меҳмондорчиликка ҳам бормагандирлар ёки ўша соатда қиладиган ишларидан воз кечгандирлар. Шунинг учун ҳам бу галги мағлубиятнинг алами ҳар сафаргисидан ҳам ошиб тушди. Кеча эрталаб Тошкентнинг кўчаларида, трамвай, троллейбус, автобусларда одамлар оғзидан мана бундай сўзларни эшитишга тўғри келди:

— «Пахтакор»га нима бўлди-а!

— Кубок учун бўлган ўйинлар қани!

— Мамлакатимизда энг зўр бомбардимончи бизда бўлса-ю...

— Э, деди яна бир ишқибоз куйиниб,— «Пахтакор» нуқул ютқазаётгани етмаганидек, ўзининг дарвозасига тўп ургани нимаси! Энди шуниси қолувдими!

Ҳа, ишқибозларнинг бу аччиқ таъна, киноялари жуда ўринли.

Ҳ. НУЪМОНОВ.

КОРЕЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН КУННИНГ 20 ЙИЛЛИГИГА

КУРАШЛАРДА ТОБЛАНГАН ХАЛҚ

Шарқ халқларининг тарихига бир назар ташлаган киши уларнинг қисмати қанчалик оғир бўлганлигини кўради. Бир вақтлар «тонготар мамлакати» —Корея халқлари ҳам мустамлакачилик зулмидан азоб чекиб келдилар. Мамлакатни 1910 йилда япон империалистлари босиб олишган эди. Японияда стратегик аҳамиятга эга бўлган хом ашёларнинг йўқлиги сабабли босқинчилар Кореянинг бой фойдали қазилмаларини аёвсиз талай бошладилар.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида япон империалистлари Кореяда йилига ўртача 8 миллион тоннадан кўмир қазиб олдилар, бу ерда Япониянинг ҳарбий қудратини ошириш учун энг зарур хом ашё-чўян ва пўлат эритиш эса мисли кўрилмаган даражада ошиб кетди. Масалан, японлар Кореядан ҳар йили 800 минг тоннадан кўпроқ чўян ва 400 минг тоннага яқин пўлат олишиб турди. Бундай аҳвол мамлакат аҳолисининг нафратини уйғотмасдан қолмади. Японларнинг Корея бойликларини зулукдай сўришига қарши, аёвсиз эксплуатация ва зўравонликка қарши гоҳ у ерда, гоҳ бу ерда ғалаёнлар кўтарила бошлади. Аммо ҳар гал империалистлар устун келишарди.

Фақат Совет Армиясининг япон империалистлари устидан тарихий ғалабасигина «тонготар мамлакати»да озодлик тонгининг отишига имкон берди. Совет Армиясининг жангчилари Кореяни япон босқинчиларидан тозалаб, бу ерда мустақил, озод давлат барпо этиш учун бениҳоя катта кўмак берган эди.

1945 йил августда Корея Коммунистик партияси раҳбарлигида бошланган қуролли қўзғолон Совет Армиясининг бевосита кўмаги билан ғалаба қозонди.

Лекин 1945 йил 8 сентябрда Жанубий Кореяга Америка қўшинларининг кириб келиши (Ялтада ўтказилган конференция қарорига биноан япон империалистлари тор-мор қилингандан кейин Корея икки қисмга бўлинган, Шимолда Совет ҳарбий маъмурияти, Жанубда Америка Қўшма Штатлари ҳарбий маъмурияти Кореяни япон империалистларидан тозалаб, корейсларга мустақил демократик давлат барпо этишда ёрдам бериш мажбуриятини олган эди) натижасида Жанубий Корея қора гуруҳлари АҚШ «мададига» таяниб иш кўра бошладилар. Жанубий Корея реакцияси 38 параллелдан жанубда халқ оммасининг янги турмуш учун курашини зўр бериб бўға бошлади.

Шимолда эса демократик кучлар Корея Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида мамлакатни тинч йўл билан бирлаштириш ва халқ демократиясини ривожлантириш тадбирларини амалга ошира бошлади. 1948 йил 9 сентябрда Шимолий Корея Халқ-Демократик Республикаси деб эълон қилинди.

Корея Халқ-Демократик Республикаси дастлабки кунларда инoқ социалистик мамлакатлар билан иқтисодий ва маданий, шунингдек дипломатик алоқалар ўрната бошлади. Мамлакатда халқ ҳокимиятининг ўрнатилиши Кореянинг тараққиёти жараёнида кескин бурилиш ясади. Мустамлакачилардан мерос бўлиб қолган қолоқ қишлоқ хўжалиги ва кустар-ҳунармандчилик саноатни ривожлантириш, халқ хўжалигининг барча соҳаларида социалистик ишлаб чиқариш принципларини қарор топтириш жараёни бошланди.

Афсуски, Америка империализми Кореянинг шимолида демократик давлат ташкил топганига чидай олмади. Кореяда коммунистик ғояларнинг тарқалишига тиш-тирноғи билан қарши турган империалистлар 1950 йилнинг июнь ойида ёш демократик республикага қарши очиқдан-очиқ агрессия бошладилар.

Уруш КХДРга жуда катта зиён етказди. Америка босқинчилари ва лисинманчи қўшинлар томонидан вақтинча оккупация қилиб турилган территорияда ёвузларча бомбардимонлар ва артиллерия ҳужуми натижасида 8,7 минг завод биноси, фойдали турар жой майдони, 28 миллион квадрат метрга тенг келадиган 600 минг уй-жой, 5 мингта мактаб, бир минг касалхона ва амбулатория, 263 театр ва кинотеатр, минглаб маданий-маиший бино вайрон бўлган эди. Қишлоқ хўжалиги ҳам катта зарар кўрди. 1953 йилга келиб қора моллар сони 1949 йилдаги умумий даражанинг атиги 64 процентини ташкил қилди, чўчқалар туёғи эса 23 процент камайиб кетди.

Республика халқ хўжалигини тиклаш учун курашда Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг (Корея Коммунистик партияси 1946 йил августида марксизм-ленинизм принциплари асосида янги халқ партияси билан бирлашиб, Меҳнат партияси деб атала бошлади) 1953 йил август ойида бўлиб ўтган VI пленуми катта аҳамиятга эга бўлди. Пленумда келгуси уч йил мобайнида урушдан олдинги даражага етиш ва кейинги беш йилликда КХДРнинг экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш режалари белгиланди. Корея халқининг мамлакат экономикасини юксалтириш учун курашида қардош социалистик мамлакатларнинг беғараз, дўстона ёрдами жуда катта роль ўйнади. Жумладан, Совет Иттифоқи КХДРга қайтариб олмаслик шарти билан бир миллиард сўм миқдорида ёрдам берди.

Мамлакат шимолида меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати туфайли халқ хўжалигининг барча тармоқларида мисли кўрилмаган ютуқларга эришилди. Республика социалистик қурилиш планларини амалга ошира бошлади. Озодликка эришгунга қадар мамлакат шимолида саноат деярли йўқ эди, эндиликда эса Корея Халқ-Демократик Республикаси тракторлар, экскаваторлар, юк автомобиллари, бульдозерлар, кон электровозлари, металл қирқиш станоклари, гидрогенераторлар ва бошқа саноат маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда; қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида янги-янги ютуқлар қўлга киритилмоқда.

Корея Халқ-Демократик Республикасининг халқаро майдондаги обрўси ҳам тобора ўсмоқда. Ҳозир КХДР 25 давлат билан дипломатик, қатор мамлакатлар билан иқтисодий ва маданий алоқа ўрнатган. КХДР 80 дан кўпроқ халқаро ташкилотнинг аъзосидир. Корея Халқ-Демократик Республикасининг Совет Иттифоқи билан алоқалари айниқса самарали ривожланмоқда. 1961 йилда ҳар иккала иноқ мамлакат ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Шартнома имзоланди. Совет Иттифоқи билан КХДР ўртасидаги савдо-сотиқ ҳам тобора кенгайиб бормоқда. Корея Халқ-Демократик Республикасининг ташқи савдосида Совет Иттифоқи жаҳонда биринчи ўринда туради.

Бугун, Корея Халқ-Демократик Республикаси ташкил топган куннинг 20 йиллиги арафасида барча совет кишилари қардош корейс халқига социалистик қурилиш жараёнида, тинчлик учун, мамлакатни тинч йўл билан бирлаштириш йўлида катта муваффақиятлар тилайдилар.

Б. ЮСУПОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Қўшиқлар, 10.30 — Куйлар, 11.15 — «Табассум» (радиожурнал), 12.15 — «Эрталабки салом» (Москва), 13.30 — Концерт (танкчиларнинг талабига мувофиқ), 15.00 — Радио эшитувчиларнинг хатларига жавоб, 15.10 Концерт (Совет Армияси жангчиларининг талабига мувофиқ), 16.10 — «Тилла узук» (радиоинсценировка), 17.00 — «Халқаро журналистлар бирдамлик куни» (суҳбат), 17.10 — Концерт, 17.40 — Экран янгиликлари, 18.00 — «Музикали глобус», 18.40 — Вокал сюита, 19.20 — Бобораҳим Мирзаев куйлайди, 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 20.30 — Шарқ халқларининг куйлари, 21.00 — «Дунё харитаси олдида», 21.10 — Тожикистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг кундалиги, 21.20 — Концерт, 22.20 — «Табассум» (такрорий эшиттириш), 23.10 — Лирик куйлар.

9 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.25 — Концерт, 8.25 — Концерт (Хоразм область театри артистлари ижросида), 9.15 — «Ерни қадрланг» (суҳбат), 9.30 — Кинофильмлардан куйлар, 9.50 — «Пролетарларнинг қардошлик иттифоқи» (тож.), 10.10 — Вокал ансамбллари концерти, 10.30 — М. Ашрафий. «Бешинчи симфоник сюита», 11.15 — «Ислоҳот амалда» (рус.), 11.25 — Қўшиқлар, 12.15 — «Болгария ҳақида суҳбат», 13.30 — Енгил чолғу куйлари, 16.10 — «Гўзал Болгария» (музикали эшиттириш), 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Замондошлар ҳақида (тат.), 17.20 — Қозоқ куйлари, 18.00—В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «В. И. Ленин ва СССРда миллий масаланинг ҳал қилиниши» (суҳбат), 18.10 — Оркестр куйлари, 19.20 — Музикали драмалардан парчалар, 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси (рус.), 20.40 — Концерт (ёшлар учун, рус.), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Тожикистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси кундалиги, 21.20 — Концерт, 22.30 — Саид Аҳмад. «Уфқ» (роман асосида радиопостановка), 23.40 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 10.00 — **Билмасвой саёҳат қилади** (болалар учун қўғирчоқ фильм), 10.45 — **Дубровка** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 12.05 — **Орзу** (телепрограмма), 12.45 — **Сенинг дўстларинг** (бадиий фильм), 14.00 — **Навоий элларда, дилларда** (шоир туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан), 18.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 19.00 — **«Ахборот» информацион программаси,** 19.30 —**Декада кундалиги,** 19.40—**Танкчилар кунига бағишланган эшиттириш,** 20.00 — **Концерт** (танкчилар учун).

Ўзбек тилида: 20.30 — **«Ахборот» информацион программаси,** 21.00 — **Ассалом, Навоий** (шоир туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан), 22.30 — **Фарҳоднинг жасорати** (бадиий фильм).

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан— **Душанба кўрсатади.**

9 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 19.00 — **Қизил галстук** (тележурнал).

Рус тилида: 19.30 — **Декада кундалиги.** 19.40 — **Сенинг муқаддас бурчинг** (Совет Армияси жангчилари учун). 20.00—**Теледангиликлар.** 20.15 — Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари Тошкент конференциясининг X йиллиги олдидан. **Йўқолсин уруш** (адабий композиция), 20.45 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.50 — **Теледангиликлар,** 21.10 — **«Оқ олтин» биринчи тонналари** (пахтакорлар учун), 21.30 — А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. **Алишер Навоий** (адабий театр), 23.00 — **Ярим аср йилномаси. 1951 йил** (кўп серияли ҳужжатли фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. **Химия,** 19.30 — Эстетика асослари. **Асосий эстетик тушунчалар** (мактаб ўқувчилари учун).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан—**Душанба кўрсатади.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қилич ва қалқон (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ва кеч 9 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 2 ва кеч 6 да), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 3 да), «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Катта оқ минора — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Катта совғрин — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2 ярим ва кеч 6 да).

1968 йил 23 сентябрь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих, тилшунослик ва адабиётшунослик бўлимларининг бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, катта конференц-зал фойеси) филология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун

Х. Ш. Абдусамадов: «Ўзбек совет адабиётида сатира» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академия кутубхонасида (А. Тўқаев кўчаси, 1-уйда) танишиш мумкин.

ЎЗБЕК ГЕМОТОЛОГИЯ ВА ҚОН ҚУЙИШ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория бошлиқлари (медицина фанлари докторлари, кандидатлари): патофизиологик физиология, қон ўрнига ишлатилувчи моддалар, оргметодика бўлими.

лаборатория катта илмий ходимлари (медицина фанлари кандидатлари): биохимия, қонни консервалаштириш, орган ва тўқималарни консервалаштириш (2 ўрин), хирургик гемотология (2);

лаборатория кичик илмий ходимлари: иммуногемотология, цитология, қонни консервалаштириш, орган ва тўқималарни консервалаштириш, патологик физиология, оргметодика бўлими;

қуйидаги мутахассисликлар бўйича ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда аспирантлар: гематология ва қон қуйиш;

мутахассислик бўйича клиник ординаторлар: гемотология ва қон қуйиш (5).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-59, Ш. Руставели кўчаси, 138.

СОВХОЗ, КОЛХОЗ, АВТОБАЗА РАҲБАРЛАРИ ВА БОШҚА ХЎЖАЛИК ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИ ТОШКЕНТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ

томларнинг устини ёпиш учун 90х700 ва 120х700 катталикдаги

ЧЕРЕПИЦАЛАРНИ

СОТАДИ

Пулини лимит-чек дафтарчаси орқали ёки оддийдан ўтказиш йўли билан тўланади.

Республика ичидаги корхоналарга автотранспорт билан етказиб бериш мумкин.

Шунингдек автомашиналар учун «Дасфо 1» ва «Дасфо 2» фильтр-ёғлари ҳам сотилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Волгоград кўчаси 28 «А» уй (11, 12-автобуслар, 9, 15-трамвайларнинг «Профтехучилище» бекати). Телефонлар Ж-7-15-21, Ж-7-16-03.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

Олий ўқув юртларига кирувчиларни тайёрлайдиган **10 ОЙЛИК кечки ва сиртқи курсларга**

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Кириш учун ректор номига ариза, таржимаи ҳол, ўрта мактабни тугатганлиги ҳақидаги аттестат ёки махсус ўрта билим юртини тамомлаганлиги ҳақидаги дипломдан кўчирма, иккита фотосурат (3х4), турар жойидан справка топширадилар.

Ўқитиш ҳақи — 25 сўм.

Машғулотлар 25 сентябрдан бошланади.

Аризалар ҳар куни кеч соат 6 дан 9 гача қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 183-уй, телефонлар 4-19-21, 4-18-45.

ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Узглавметаллоснабсбыт» маълум қиладики, республика ва Қўқон базалари инвентаризацияси муносабати билан **1 дан 20 октябргача** металл маҳсулотларни бериш

ТЎХТАТИЛАДИ

Истеъмолчилардан ўзларига тегишли бўлган металл маҳсулотларини ва базага келтирилган транзит металл маҳсулотларини олиб кетишлари сўралади.

Фойдаланилмай қолган товар-транспорт накладнойлари бекор қилинади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216, Халқаро ҳаёт — В37604, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33353, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б. № — 211. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 08703.